

Handläggare
Isabella Sauma
Telefon: 08-50819427**Till**
Farsta stadsdelsnämnd
2026-03-19

Medborgarförslag om arbete mot våldsbejakande extremism

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på ett medborgarförslag om arbete mot våldsbejakande extremism.

Sammanfattning

I ett medborgarförslag föreslås att förvaltningen vidtar ett antal åtgärder i arbetet mot nazistisk propaganda och främlingsfientliga budskap då klotter och klistermärken har funnits på en del platser i Farsta. Åtgärderna som föreslås berör:

- Klotter och klistermärken med nazistiska budskap ska saneras omgående och att polisanmälan alltid upprättas.
- Stärkt samarbete mellan stadens aktörer, bostadsbolag och civilsamhället.
- Information till boende om felanmälan och rapportering till Trafikkontoret, skriva in på tryck till- appen och ta kontakt med berörda fastighetsägare.
- Erbjuda stöd till personer och familjer som drabbas av hot eller trakasserier kopplat till extremism.
- Utbildningsinsatser i skolor och föreningar om demokrati, respekt och allas lika värde.

Förvaltningen följer Stockholms stads rutiner och riktlinjer i arbetet mot våldsbejakande extremism. Klotter och klistermärken som upptäcks ska tas bort skyndsamt. Ett gediget samarbete mellan förvaltningen och olika aktörer, bostadsbolag och civilsamhället bidrar till en delad lägesbild, proaktivt arbete och åtgärder vid behov på olika nivåer. Om invånare utsätts för trakasserier och hot finns stöd att få genom förvaltningens anhörigkonsulent, VBE samordnare, socialsekreterare och medarbetare inom familjestödsenheterna. Även om skolornas utbildningsinsatser regleras under utbildningsnämnden har förvaltningen en påverkansmöjlighet genom samverkan. VBE-, trygghets- och

säkerhetssamordnare lyfter frågorna inom olika interna och externa forum för att synliggöra och fördjupa samarbete och lägesbild. För förvaltningens medarbetare finns det ett flertal utbildningar om VBE till hands. VBE samordnare går igenom samtliga ansökningar om föreningsbidrag som inkommer under året.

Ärendet

Den 22 januari fick förvaltningen i uppdrag att utreda ett medborgarförslag om att nazistisk propaganda och främlingsfientliga budskap från en våldsbejakande grupp har spridits på offentliga platser i Farsta. Detta har visat sig genom bland annat klotter och klistermärken på elskåp och återvinningskärl vid Sköndalsbro, Åbrovägen, Sköndalsvägen och Drevviken. Även Martinskolan i Hökarängen har drabbats av klotter med nazistiska symboler.

I medborgarförslaget uttrycks oroande utveckling och att det hotar både demokrati och trygghet i området och det föreslås därför att:

- förvaltningen ska säkerställa att klotter och klistermärken med nazistiska budskap saneras omgående, och att polisanmälan alltid upprättas
- förvaltningen ska stärka samarbetet mellan stadens aktörer, bostadsbolag och civilsamhället för att förebygga och motverka extremism
- förvaltningen ska informera boende om hur de kan felanmäla och rapportera extremistisk nedklottring till Trafikkontoret på telefonnummer 08-6510000, samt skriva in på tyck till- appen och ta kontakt med berörda fastighetsägare
- förvaltningen ska erbjuda stöd till personer och familjer som drabbas av hot eller trakasserier kopplat till extremism
- förvaltningen ska satsa på utbildningsinsatser i skolor och föreningar om demokrati, respekt och allas lika värde

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Det finns huvudsakligen tre extremistmiljöer: den våldsbejakande högerextremistiska, den våldsbejakande vänsterextremistiska och den våldsbejakande islamistiska miljön.

Förvaltningen ska säkerställa att klotter och klistermärken med nazistiska budskap saneras omgående, och att polisanmälan alltid upprättas

Förvaltningen följer Stockholms stads riktlinjer och rutiner i arbetet mot våldsbejakande extremism (VBE) som bygger på den nationella strategin. Förvaltningen följer även Stockholms stads rutiner vid oro eller händelse rörande VBE och polisanmälan ska alltid övervägas.

Ett gott samarbete med alla fackförvaltningar såsom utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningens VBE- och säkerhetssamordnare finns, särskilt vid upptäckt av klotter och klistermärken. Stockholms stad har en policy där felanmälan görs via Tyck till appen och VBE relaterat klotter, klistermärken och annan skadegörelse ska tas bort och åtgärdas skyndsamt.

Förvaltningen ska stärka samarbetet mellan stadens aktörer, bostadsbolag och civilsamhället för att förebygga och motverka extremism

VBE kräver parallella åtgärder på flera nivåer samtidigt. I stadens riktlinjer – och i enlighet med fokusområdena i stadens trygghetsprogram – delas arbetet upp utifrån förebyggande arbete och riktade sociala insatser för att förhindra att barn och vuxna hamnar i en negativ utveckling.

Förebyggande åtgärder - samverkan med andra aktörer och civilsamhälle

Förvaltningen deltar i trygghetsforum varje månad där ett antal aktörer från bland annat Stockholms stad, polisen, civilsamhället och näringslivet delar information om trender och avvikelser/oro i området för en gemensam lägesbild och ett proaktivt arbete.

Förvaltningen genomför även regelbundna trygghetsvandringar med polis, bostadsbolag och invånare för att identifiera otrygga platser där extremistiska miljöer riskerar att ta plats. Om avvikelser upptäcks ska det skyndsamt åtgärdas. På trygghetsvandringar är invånare välkomna att delta för att bredda bilden av platser avseende behov och utmaningar. Trygghetsvandringarna annonseras lokalt på anslagstavlor på sociala medier.

I samverkansforum där skola, socialtjänst, polis, fritid och förskola (SSPFF) ingår, pågår ett samarbete kring VBE. Under februari månad har forumet haft ett kunskapshöjande tillfälle där deltagare gått igenom hur samverkan kan ske för att stötta yrkesverksamma och unga kring frågor som berör VBE.

Föreningar som ingår i förvaltningens idéburna partnerskap (IOP) kring nattvandring har löpande kunskapshöjande insatser och information kring VBE och annan verksamhet som rör unga i Farsta. Även trygghetsvårdarna i Farsta får återkommande underlag kring olika symboler att agera på.

Samverkansöverenskommelsen (SÖK) mellan förvaltningen, polisen, utbildningsförvaltningen och Trafikkontoret är ett förebyggande arbete som riktar sig till bland annat särskilt utsatta och sårbara brottsoffer, kriminella livsmiljöer och livsstilar samt systemhotande brottslighet. Under 2025 påbörjades arbetet med en gemensam kartläggning kring VBE som fortsätter under 2026. I denna kartläggning ingår framtagande av en systematisk inhämtning av lägesbild, kunskapsdelande och vilka relevanta åtgärder som ska genomföras. Under 2026 utökas samarbetet och kommer även att inkludera Familjebostäder som är en viktig samverkanspart för en ökad trygghet i stadsdelsområdet.

Främjande insatser för att förhindra att barn och vuxna hamnar i en negativ utveckling

Socialtjänstens ordinarie uppsökande arbete, som bland annat innebär att arbeta förebyggande och vara synliga i människors vardag, är centralt i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Främjande sociala insatser ges genom exempelvis:

hembesöksprogram för förstagångsföräldrar i samverkan med Region Stockholm, ungdomsmottagningar, föräldaskapsstödsprogram, uppsökande fältarbete i skolan och i andra sociala miljöer och råd- och stödsamtal till föräldrar och vårdnadshavare.

Riktade sociala insatser

När främjande och förebyggande insatser inte fått avsedd effekt eller när en individ har fått ett indikerat problem och riskerar att dras in i våldsbejakande extremism finns det behov av andra insatser från socialtjänsten som exempelvis kontaktperson, sociala insatsgrupper, samlokaliserad socialsekreterare hos polis och skolsociala team. En nära samverkan mellan skola, socialtjänst, Jobbtorg, hälso- och sjukvård, polis, kriminalvård samt frivård finns på plats för att behövliga stödinsatser kan ges så tidigt och samordnat som möjligt.

Förvaltningen ska informera boende om hur de kan felanmäla och rapportera extremistisk nedklottring till Trafikkontoret på telefonnummer 08–6510000, samt skriva in på tryck till- appen och ta kontakt med berörda fastighetsägare

Förvaltningen ger främst information genom digitala kanaler när det kommer till att anmäla all typ av klotter. Vårdnadshavare till barn på kommunala skolor och friskolor får informationsblad om VBE.

Förvaltningen ska erbjuda stöd till personer och familjer som drabbas av hot eller trakasserier kopplat till extremism

Förvaltningen erbjuder stöd till personer och familjer som drabbats av hot eller trakasserier kopplat till extremism. Socialsekreterare, medarbetare inom familjestödsenheterna, anhörigkonsulent, VBE

samordnare och samordnare för sociala insatsgrupper finns tillgängliga vid behov av stöd. Det finns även stöd att få från andra verksamheter som bland annat brottsofferjouren och avhopparverksamheten.

Förvaltningen ska satsa på utbildningsinsatser i skolor och föreningar om demokrati, respekt och allas lika värde. Förvaltningens VBE samordnare går igenom alla ansökningar om föreningsbidrag. Att utbilda och informera både internt och externt kring VBE sker utifrån förvaltningens uppdrag. Skolornas interna utbildningar och satsningar kring VBE bestäms och regleras under utbildningsnämnden. Däremot har förvaltningen påverkansmöjlighet genom samverkan och VBE-, trygghets- och säkerhetssamordnare lyfter frågorna inom olika interna och externa forum för att synliggöra och fördjupa lägesbilden.

Stockholms stads digitala grundutbildning och fördjupningsutbildning om våldsbejakande extremism erbjuds till alla medarbetare. Utöver detta finns det en förvaltningsövergripande aktivitet under 2026 där medarbetare ska genomföra stadens hbtq-diplomering och utbildning mot rasism. Socialförvaltningens metodstöd, utbildningar och fördjupningskurser genom center mot våldsbejakande extremism (CVE) och socialstyrelsens stödmaterial och utbildningspaket om VBE finns till hands för alla medarbetare.

Förvaltningen har även ett samarbete med Kristna Fredsrörelsen och centrumkyrkan, ett demokratiarbete med och för unga – ”PeaceLab”¹.

Mänskliga rättigheter

Innehållet i medborgarförslaget är oberoende av kön, därför finns det inga relevanta jämställdhetsaspekter. Arbetet innebär inga miljö- eller klimatkonsekvenser för förvaltningen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Karin Kollberg
Stadsdelsdirektör
Första stadsdelsförvaltning

Therése Gran
Avdelningschef
Första stadsdelsförvaltning

¹ ”PeaceLab” Ett demokratiarbete med och för unga under 2026 med möjlig förlängning 2027. PeaceLab Första stärker ungas delaktighet, trygghet och framtidstro genom att kombinera utbildning med praktiskt samhällsengagemang. Ungdomarna får verktyg att förstå makt, (icke-)våld och inflytande, och tränas i dialog, ledarskap och fredsbyggande genom workshops, lokala events och möten med beslutsfattare. Projektet skapar konkreta vägar från engagemang till inflytande och bygger långsiktig kapacitet genom att deltagarna blir mentorer och utbildare för andra unga. En hållbar investering i ungas egen kraft att bidra till en tryggare, mer inkluderande och engagerad stadsdel.

Bilagor

Medborgarförslaget

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Kollberg, Stadsdelsdirektör	2026-04-01
Therése Gran, Avdelningschef	2026-04-01